

Remissyttrande

Datum 2026-03-31

Dnr 2026-000185

Handläggare

Robert Almstrand
Miljöprövningsenheten
robert.almstrand@havochvatten.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri (KN2025/02439)

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker i huvudsak de förslag som lämnas i promemorian med de synpunkter som följer nedan.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten har följande synpunkter på promemorian och författningsförslagen.

- Havs- och vattenmyndigheten anser att det är positivt att Tillväxtverket ska tillhandahålla information om vad en ansökan ska innehålla och gör bedömningen att det kan bidra till att effektivisera tillståndsprocessen och korta handläggningstiden.
- Havs- och vattenmyndigheten är också positiv till att bidra till kontaktpunktens och Tillväxtverkets arbete med vägledning och information om tillståndsförfaranden. Myndigheten bedömer dock att underlaget bör vara specifikt för de aktuella verksamheterna, exempelvis för tillståndsprövning av gruvor. Havs- och vattenmyndigheten har ingen sådan specifik vägledning eller information nu och det behöver därför tas fram.
- Information om fysisk planering online bör även omfatta havsplanering.
- Promemorians konsekvensutredning är otillräcklig i de delar som avser konsekvenser för människors hälsa och miljö. De effekter som uppstår som en följd av ändrade bestämmelser för vissa projekt bör belysas ytterligare i den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet, särskilt om dessa effekter kan förväntas vara negativa för exempelvis påverkade havs- och vattenmiljöer.

Generella synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten noterar att de nu föreslagna bestämmelserna avser att anpassa den svenska lagstiftningen till redan beslutade EU-förordning om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri (EU-förordningarna). Myndighetens yttrande omfattar därför inte den bakomliggande innebörden och effekterna av EU-förordningarna. Havs- och

vattenmyndighetens synpunkter i dessa delar framgår av myndighetens yttranden inför att förordningarna beslutades.

Myndigheten anser att de förändringar som följer av promemorians förslag i huvudsak är ändamålsenliga och nödvändiga för att genomföra det som gäller enligt EU-förordningarna. Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker därför promemorians förslag med de tillägg och synpunkter som framgår närmast nedan under rubriken detaljerade synpunkter.

Detaljerade synpunkter

6.2 Kontaktpunkten ska underlätta och samordna tillståndsprocessen

Av promemorian framgår att kommunerna och ett antal uppräknade myndigheter ska bistå kontaktpunkterna och Tillväxtverket med information om vilka krav som ställs på en ansökan om tillstånd eller dispens eller en anmälan.

Havs- och vattenmyndigheten är positiv till att bidra med information till kontaktpunkten och Tillväxtverket. Redan nu tillhandahåller myndigheten information och vägledning om exempelvis vattenverksamhet, havsbaserad vindkraft och vattenförvaltning. Informationen till kontaktpunkten bör, enligt Havs- och vattenmyndighetens uppfattning, vara specifik för respektive verksamhet som omfattas av EU-förordningarna för att vara ändamålsenlig.

Här kan nämnas de särskilda förutsättningar som gäller för exempelvis en tillståndsprövning av gruvverksamhet eller utvinning av naturtillgångar under havsytan. Någon sådan specifik vägledning har egentligen inte myndigheten idag¹. En sådan vägledning kommer sannolikt också att vara samfäll med viss av den generella vägledning om tillståndsprövning och miljöfarliga verksamheter som Naturvårdsverket men även länsstyrelserna har. Havs- och vattenmyndigheten anser att det kommer krävas ett tillkommande arbete för att anpassa underlaget och att det alltså inte redan finns tillgängligt. Det är angeläget att en dialog med såväl kontaktpunkten som Tillväxtverket kan komma till stånd snart för att närmare avgöra omfattningen och innehållet i den information som behövs.

6.4.2 Prövningsmyndighetens yttrande över ansökans fullständighet

Av de föreslagna bestämmelserna framgår att kontaktpunkten får inhämta ett yttrande från prövningsmyndigheten eller mark- och miljödomstolen över om ansökan eller anmälan är fullständig. Prövningsmyndigheten får yttra sig och ange om kompletteringar behövs. Det bör dock, enligt vad som framgår av promemorian, inte införas något krav för kontaktpunkten att kommunicera eller samråda med andra myndigheter inför ett beslut om att bekräfta en ansökans fullständighet.

Havs- och vattenmyndigheten anser, i likhet med regeringen, att det inte är nödvändigt att författningsreglera att andra myndigheter än prövningsmyndigheten också får eller ska yttra sig över om en ansökan är fullständig eller inte. Däremot torde en sådan remiss till andra sakkunniga

---

¹ Här kan dock nämnas att Havs- och vattenmyndigheten har deltagit i en dialog om mineralbrytning och tillståndsprocessen kring gruvverksamhet. Målet var att förbättra miljöprövningen av svenska gruvor och projektet resulterade i en handbok. *Utsläpp till ytvatten från gruvverksamhet - en handbok för beskrivning av påverkan på ytvatten.*

myndigheter i många fall vara relevant och en bredare remittering kan också bidra till att ett fullgott underlag finns tidigt i processen.

Havs- och vattenmyndigheten vill här också framhålla att det är viktigt att det finns mekanismer i systemet som medger att tidsfrister kan förlängas. De verksamheter som nu är ifråga för tillståndsprövning är komplicerade vilket också innebär att underlaget för en ansökan är omfattande. Det är därför svårt att på förhand bestämma exakt tidsåtgång för beredningen av ärendet. Det är dock av vikt att underlaget är så exakt och fullständigt som möjligt för att få till stånd en korrekt bedömning. Det kan antas att det i vissa fall kommer behövas längre tid än vad som stipuleras som huvudregel i förordningarna. Havs- och vattenmyndigheten anser att de föreslagna bestämmelserna i dessa avseende är tillräckliga.

11.3 Information om fysisk planering online

Havs- och vattenmyndigheten anser att även havsplanering bör ingå i de länkar som Tillväxtverket ska tillhandahålla enligt förslaget. Detta då det i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735, artikel 11, hänvisas direkt till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU. Information gällande havsplaner blir särskilt relevant i frågan om utvinning av naturtillgångar under havsytan. Havsplanen är även relevant i andra tillståndsansökningar med land-havkoppling.

18.8 Konsekvenser för människors hälsa och miljön

Av promemorian framgår att *"EU-förordningarna syftar till att säkra tillgången till kritiska råmaterial och nettonollteknik i unionen som kan bidra till att uppnå unionens klimatmål. Syftet är att säkerställa att tillståndsprocesserna är förutsägbara och tar rimlig tid, utan att avkall görs på miljöskyddet."*

Därmed avslutas konsekvensanalysen och det görs inte någon analys av *varför och hur* anpassningen av svensk lagstiftning till EU-förordningarna bedöms att inte resultera i förändrade förutsättningar för miljöskyddet. En sådan analys är nödvändig eftersom strategiska projekt vars allmänintresse väger tyngre än miljöskyddet kan godkännas och det sker bland annat med stöd av de nu föreslagna bestämmelserna. Det kan dock framhållas att samtliga krav för att tillåta ett projekt enligt svensk rätt måste vara uppfyllda och EU-förordningarnas bestämmelser ändrar inte, enligt regeringens bedömning i promemorian, kraven för att tillåta ett projekt. Havs- och vattenmyndigheten anser dock att konsekvensanalysen likväl borde innefatta en mer utförlig beskrivning och analys av de sammantagna effekter som uppstår till följd av det förändrade regelverket som helhet.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Anna Ledin efter föredragning av avdelningschefen Niclas Törnell. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Johan Stål, utredaren Robert Almstrand, utredaren Jonas Bjärnstedt och verksjuristen Martin Jansson medverkat.

Anna Ledin

Niclas Törnell

Bilagor:

Kopia till:

agnes.nordwall@regeringskansliet.se